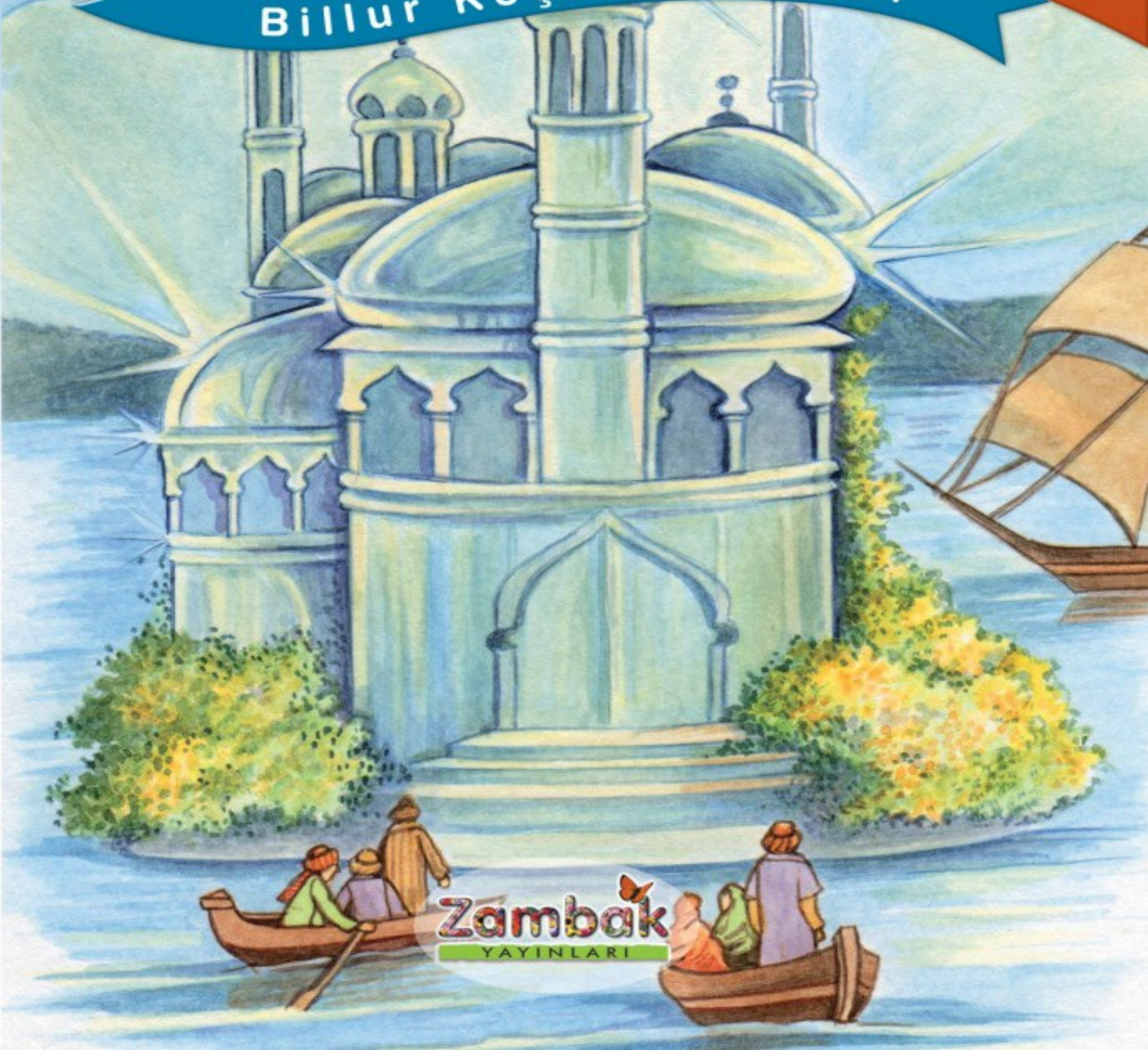

BİLLUR KÖŞK

Billur Köşk Masalları

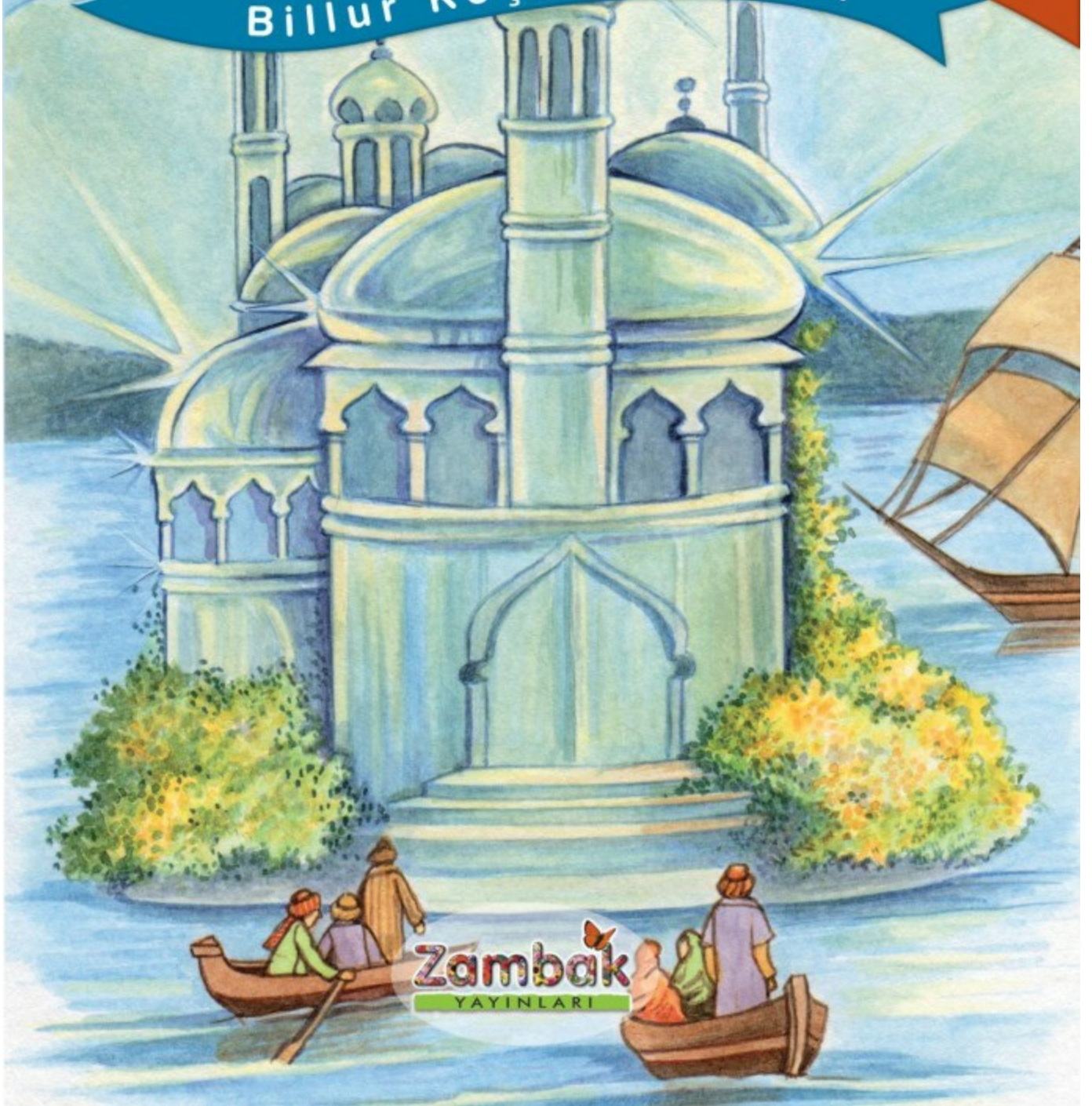

Zambak
YAYINLARI

MEB Tavsiyeli İlköğretim 100 Temel Eserden Seçmeler 25

BİLLUR KÖŞK

Billur Köşk Masalları

Zambak
YAYINLARI

BİLLUR KÖŞK

Hazırlayan:
Yunus Emre HASOCAK

Zambak
YAYINLARI

BİLLUR KÖŞK VE ELMAS GEMİ

Evvel zaman içinde kalbur saman içinde bir padişahın dünyaya gelen hiçbir çocuğu yaşamıyormuş. Bir gün padişahın bir kız çocuğu dünyaya gelmiş. O saat hekimler, bebeği muayene etmişler “Bu kızın ölmemesi için yer altında yaşaması gerekir.” hükmüne varmışlar. Padişaha:

– Padişahım sevgili kızınıza, yer altında bir ev yaptıralım varsın orada büyüsün. Onun yaşaması için bundan başka çare yoktur, demişler.

Cihan padişahı, bu sözü uygun görüp o saat yer altında dört köşesi muhafazalı bir ev yaptırmış. Padişahın yeni doğmuş bebeğini bu yer altı evine koymuşlar. Ona bir bakıcı tayin etmişler, kızın her ihtiyacı gece gündüz düzenli olarak sağlanıyormuş. Sözüün kisası, bu çocuk yer altında büyümüş. On dört-on beş yaşlarına gelmiş ve güzel bir genç kız olmuş.

Bir gün bu kızın yer altında yaşamaktan canı sıkılmış. Yaşadığı yer altı evinde ne kadar sandalye varsa hepsini birbiri üzerine koyup yukarıya çıkmış. Tavanda ışık alan tepe camını kırıp başını dışarı çıkarınca bir de bakmış ki güneşin ışıklarıyla parlayan muhteşem bir deniz! Bu manzara kızın gözlerini kamaştırmış:

– Vay! Bu dünyanın bir de üst kısmı varmış ve üstü altından daha muhteşemmiş, demiş.

Uzun süre bunun etkisinde kalmış. Oradan aşağı inmiş, biraz oturup beklemiş. Neden sonra dadısı gelmiş, bir de bakmış ki tepe camı kırılmış. Kıza camı kimin kırdığını sormuş, Sultan Hanım:

– Beni buradan çıkarın, yoksa canıma kıyarım, diye bağırılmış. Dadısı telaşla yer altından çıkıp doğru padişahın huzuruna gelmiş. Sultan Hanım’ın söylediklerini bir bir aktarmış. Padişah o anda bütün hekimleri çağırıp kızını tekrar muayene ettirmiş.

Hekimler:

– Padişahım, kızınızı dışarı çıkarın ama birdenbire çıkarmayın. Gözünü alıştırmaya kadar bir süre gezdirip ondan sonra yer altındaki evine geri götürün, demişler.

Dadısı gidip Sultan Hanım’a müjdeyi vermiş ve onu mağaradan çıkarıp bir gül bahçesine götürmüş. Orada gezerlerken Sultan Hanım denizi görmüş, görür görmez de aklına çok parlak bir fikir gelmiş. Oradan doğru babasının yanına gelmiş:

– Ey benim sevgili babacığım, şu güzelim deryanın üzerine bir billur köşk yaptırasın... İçine de elmas ve altından sandalyeler eşyalar koydurasın... Geminin döşemeleri de mükemmel sırmadan olmalı, demiş.

Padişah:

– Aman kızım, senin istediğin köşk olsun, demiş.

Billurculara deniz üzerine kızın tarif ettiği şekilde bir köşk yapmalarını emretmiş. Aradan bir yıl geçmiş, Sultan Hanım’ın istediği mükemmellikteki billur köşk tamamlanmış. Köşkü yapan mimarlar, ustalar işlerini bitirince padişaha haber vermişler. Padişah bütün vezir ve yaverleriyle birlikte gidip köşkü incelemişler. Herkesin gözleri kamaşmış. Köşkün güzelliğini kelimelerle anlatmak mümkün değilmiş. Parıltısı dört bir yanı ışıldatıyormuş. Sultan Hanım, babasının elini öpmüş.

Babası:

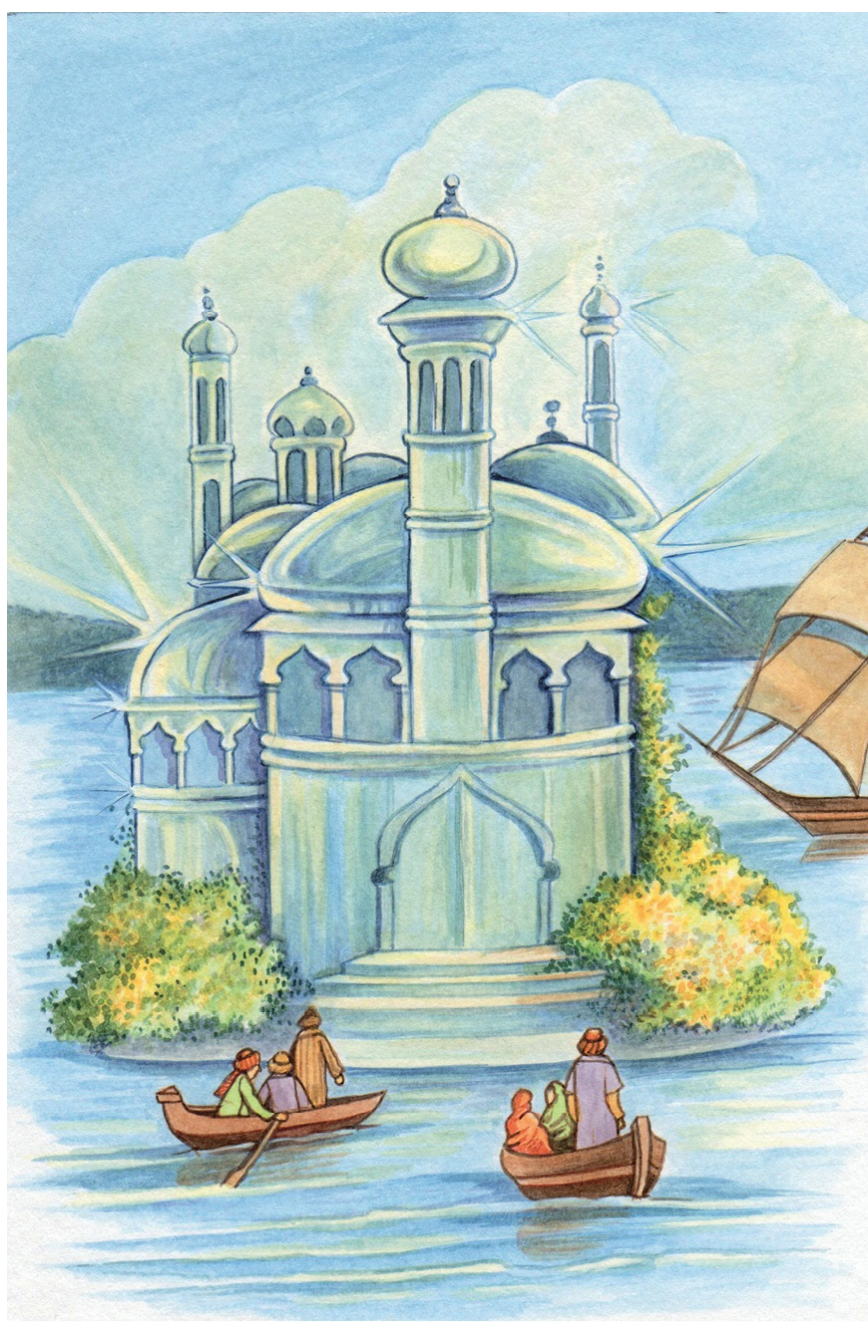
– Ey kızım istediğin billur köşk tamamlandı, yanına istediğin kadar hizmetçi ve yardımcı al. Safa içinde orada hayatını sürdür, demiş.

Sultan Hanım yanına birkaç hizmetçi alıp köşte yaşamaya başlamış. Onlar gece gündüz huzurlu ve rahat içinde bir hayat süredursunlar biz gelelim dünya âleme.

Billur köşkün şöhreti bütün dünyaya yayılmış, herkes kabile kabile bu köşkü seyre geliyormuş. Kimisi gemi ile, kimisi ise sandal ile gelip köşkü dört yandan hayranlıkla seyrediyormuş. Köşkün namı dünyanın her tarafına yayılınca bir gün Yemen Padişahı’nın oğlu da bunu duymuş ve çok merak etmiş. Babasının huzuruna çıkıp:

– Ey benim kıymetli babacığım! İstanbul Padişah’ı denizin üzerine bir billur köşk yaptırmış, özelliklerini kelimelerle anlatmak mümkün değilmiş. İzniniz olursa ben de gidip o köşkü göreyim. Üç dört ay içinde geri dönerim, demiş.

Babası izin vermiş. Şehzade yanına birkaç arkadaş alıp bir gemiye binerek yola çıkmış. Gece gündüz hiç durmadan yola devam etmişler. Hayli zaman sonra uzakta bir acayip nesne görmüşler. Parıltısı dünyayı tutmuş bu nesnenin. Şehzade, arkadaşlarına:

– Herhâlde bahsettikleri köşk şu parlayan şey olmalı, demiş. Nihayet birkaç gün sonra adı geçen köşkün yanına gelmişler. Şehzade, yanındakilere:

– Acaba hayal mi görüyorum, düş mü görüyorum, demiş.

Nihayet akşam olup gemilerini orada demirlemişler. Şehzade güverte üzerinde bekleyedursun, biz gelelim Sultan Hanım’a.

Sultan Hanım, camdan dışarı bakınca köşkün önüne bir gemi geldiğini görmüş. “Acaba bu gemi kimindir?” diye merak ederken şehzadeyi fark etmiş. O an şehzade de Sultan Hanım’ı görünce yere düşüp bayılmış. Bir zaman sonra aklı başına gelip kalkmış. Pencereye bakmış, bakmış ama Sultan Hanım ortalarda yokmuş.

Şehzade, babasına verdiği söz üzerine geri dönmesi gerektiği için yola çıkmış. Sultan Hanım’a veda bile edememiş. “İşte gemi, işte Yemen, pupa yelken!” deyip tekrar geri dönmüş. Şehzadenin böyle sessiz sedasız çekip gitmesi Sultan Hanım’ın gururunu incitmiş, kalbini kırmış. Babasına gelmiş:

– Ey benim sevgili babacığım, senden öyle bir gemi isterim ki saf elmastan olacak. Kamarası mücevher ve sütunları kıymetli taşlardan yapılacak. İçine de hizmetçiler ve yardımcılar

koyduracaksınız, hepsi de güzel ve gösterişli olacaklar. Eğer dediklerimi yerine getirmezsen çok üzüleceğim, demiş.

Babası:

– Baş üstüne kızım, senin istediğin gemi olsun, demiş.

Padişah hemen kuyumcuları çağırıp emreylemiş. Vakit kaybetmeden gemi yapımına başlamışlar. Tamı tamına iki sene uğraşmışlar, nihayet muhteşem gemi tamamlanmış.

Sultan Hanım, gelip babasının elini öpmüş:

– Ey benim sevgili babacığım, bana izin ver de biraz seyahat edip yeni yerler göreyim. İnşallah kısa zamanda dönerim, demiş. Babasının da yeryüzünde sadece tek kızcağızı olduğu için onu asla kıramamış. Sevgili kızına mecburen izin vermiş:

– Kızım gözümü yollarda koyma. Allah selamet versin, demiş. Gemiye, seksen hizmetçi ve yardımcı alınmış. O gece yola çıkmadan gemide kalmışlar, ertesi gün yirmi bir pare top atışından sonra yola çıkmışlar.

Sultan Hanım geminin kaptanlığını yapıyormuş, yardımcısı ise tecrübeli bir yaşlı gemici imiş. Günlerce yola devam etmişler ve bir gün Yemen’e varmışlar. Sultan Hanım, limana girip gemiyi demirletmiş. O gece limanda kalmışlar. Oranın veziri, limana görkemli bir geminin geldiğini duyunca gemiyi görmeye gelmiş. Geminin ihtişamına hayran kalmış:

– Ömrümde hiç böyle bir gemi görmedim, Allah nazardan saklasın, acaba kimin bu gemi, demiş. Etraftakiler de tam olarak geminin kime ait olduğunu bilmiyorlarmış. Vezir oradan ayrılıp hızlıca saraya gelmiş, padişaha haber vermiş:

– Aman padişahım, dün limana öyle muhteşem bir gemi geldi ki onu kelimelerle anlatmak mümkün değil. Gövdesi, direkleri, her şeyi saf mücevherden, elmastan, altından yapılmış. Görmeye değer bir gemi. Padişah bunları işitince, yaverini görevlendirmiş:

– Lala tez gidesin. Bu geminin nasıl bir şey olduğunu, sahibinin kim olduğunu, buraya niçin geldiğini öğrenesin, demiş.

Yaver, bir kayığa binip elmas gemiyi görmeye gitmiş. Sultan Hanım yaverin geldiğini görünce bütün tayfasına al elbise giydirmiş, kendisi de kıyafet değiştirmiş. Nihayet kayık iskeleye yanaşınca bütün tayfayla birlikte padişahın yaverini karşılamışlar, onu yukarı, kaptanın kamarasına almışlar. Yaver, bir koltuğa oturup Sultan Hanım’la muhabbete başlamış. Lala:

– Aman beyefendi, sizlere doyum olmaz. Padişah beni bekler. Bendeniz padişaha bilgi götürmek için geldim. Güzel isminizi lütfederseniz, demiş.

Hanım Sultan:

– Ben bir tüccarın oğluyum, biraz ferahlamak için seyahate çıktım, demiş.

Nihayet yaver, Sultan Hanım'dan fazla bir şey öğrenemeyince oradan ayrılmış, padişahın huzuruna gelmiş:

– Ey padişahım bu gelen bir tüccar gemisi, kaptanı genç biri. Ne bıyık ne sakal var. Ayın on dördü gibi bir yiğittir. Tayfası da onun gibi mükemmel, seçilmiş insanlardan oluşuyor. Efendim sizin de mutlaka o gemiyi görmemiz gerekir, demiş.

Padişah medhini duyduğu bu elmas gemiyi görmek için yedi çift kayık hazırlatıp denize açılmış. Elmas gemiye yaklaştıklarında kaptan, Hünkâr'ın geldiğini görünce bütün tayfasına baştan ayağa sarı elbise giydirmiş. Bütün tayfasıyla birlikte padişahı karşılamışlar, onu kaptan kamarasına almışlar. Padişaha saygı göstermişler, ikramda bulunmuşlar. Padişah gemiye hayran kalmış, bir müddet kaldıktan sonra saraya geri dönmüş. Bu durumu şehzade duyunca hemen harekete geçmiş. O da elmas gemiyi çok merak etmiş, hiç vakit kaybetmeden gemiyi görmeye gelmiş. Kaptan, şehzadenin gemiye yaklaşmakta olduğunu görünce tayfasına baştan ayağa yeşil elbise giydirmiş. Şehzadeyi görkemli bir

karşılamayla gemiye almışlar ve kaptan kamarasına geçmişler. Şehzade, kaptanı tanımak için inceden inceye sorular sormaya başlamış ama onun kim olduğunu bir türlü öğrenememiş. Şehzade, kaptanla konuşurken onun erkek değil kız olduğunu anlamış. Akşam olunca gemiden ayrılmış.

Sultan Hanım, yetkililere başvurarak gemisinin sakın bir havuzda bekletilmesini, kendilerine de misafir kalabilmek için bir konak verilmesini istemiş. Onun bu isteğini anında yerine getirmişler. Sultan Hanım, gemideki eşyaları konağa taşıtarak orada kalmaya başlamış. Şehzade, Sultan Hanım'la olan bu karşılaşmasından sonra ertesi gün tekrar limana gelip bakmış ki gemi limanda yok. Lalasına, geminin nereye gittiğini sormuş. Lalası da geminin bir açık havuza alındığını, kaptan ve tayfasının da bir konakta misafir edildiğini söylemiş.

Şehzade, biraz dikkatli bakınca bu kızın gemide erkek kılığına girmiş kaptan olduğunu anlamış.

Şehzade, sabahleyin doğruca annesinin yanına gelmiş:

– Aman anneciğim, bu mücevher işlemeli ayakkabıyı şu konaktaki kıza benden hediye olarak götür, diye yalvarmış.

Annesi mücevher işlemeli ayakkabıyı almış, konağa varmış. İçeriye girip selam verdikten sonra şehzadenin gönderdiği ayakkabıları kıza takdim etmiş. Kız da ayakkabıyı almış. Hiç önemsemeden mutfakta iş yapan hizmetçilerinden birine:

– Al bunlar senin olsun, diye uzatmış.

Şehzadenin annesi çok şaşırılmış. Kıza:

– Sultanım, şehzadenin sana çok özel selamları var ve seni görmeyi diler. Ne buyurursunuz, demiş.

Kız da hiç cevap vermemiş, kadın bir süre oturduktan sonra kalkıp saraya dönmüş. Hiddetle şehzadeye:

– Kıza mücevherli ayakkabıyı verdim, o da hiç önemsemedi. Mutfakta çalışan bir hizmetçiye verdi.

Bu davranışı canımı çok sıktı, senin isteğini arz eylediysem de o asla cevap vermedi. Çaresizce kalkıp geri geldim, demiş.

Şehzade yine bir odaya kapanıp sabaha kadar düşünmüş. Sabah olunca yine annesine koşarak:

– Aman, pek kıymetli anneciğim yine ne varsa sende var. Bana yardımcı ol, demiş. Annesinin çok değerli bir dizi incisi varmış:

– Oğlum benim babamdan kalan, dünyalara bedel bir dizi incim var. Bari yarın onu kıza götüreyim de belki bu sefer bizi kırmaz, insafa gelir, demiş.

Şehzade buna çok sevinmiş, annesinin elini öperek ona sarılmış. Annesi yine kalkıp konağa gitmiş. İçeri girdikten sonra şehzadenin selamını bildirmiş, inci dizisini kıza teslim etmiş. Kızın, tavanda asılı kafesin içinde bir papağanı varmış. İncileri alıp yem yerine papağana vermiş. Papağan da bunları bir güzel yutmaya başlamış. Şehzadenin annesinin ağzı açık kalmış. Çok şaşırıp biraz da içinden sinirlermiş. Kendi kendine: “Bak şunun yaptığına, paha biçilmez incilerimi papağana yem olarak verdi.” demiş.

Kadın hiçbir cevap alamayınca yine kalkıp saraya dönmüş. Şehzade heyecanla annesine koşup:

– Anneciğim nasıl oldu, bu sefer hayırlı haberi getirebildin mi, diye sormuş.

Annesi:

– Ah oğlum! İncilerimi kıza verdim, alıp kafesteki papağanına yem olarak verdi. Papağan da gözümün önünde güzelim incilerimi birer birer yutuverdi. Ben bunu böyle görünce yüreğimin yağı eridi, ne yapacağımı şaşırdım. Bilmem hâlimiz ne olacak, demiş. Şehzade validesine:

– Anneciğim, onun kusuruna bakma, demiş. Nihayet o gece de şehzadenin gözüne uyku girmemiş. Sabah olunca yine validesinin yanına gelip:

– Ey aziz anneciğim! Benim bir Kur'an-ı Kerim'im var, onu kıza götürüp hediye et! Belki bu sefer onun hürmetine bana acıyıp insafa gelir, demiş. Sözün kısası, annesi Kur'an-ı Kerim'i alıp konağa gitmiş. Selam verip içeriye girmiş. Sultan Hanım yukarıdan inip şehzadenin annesini ikram ile karşılamış. Kadın da bu duruma çok şaşırılmış. Önceki gelişlerinde hiç yüzüne bile bakmayan kız, bu sefer büyük bir saygıyla onu karşılamış. Nihayet kadın yanında getirdiği Kur'an-ı Kerim'i kıza vermiş. Kız da onu güzelce alıp üç kere öptükten sonra itinayla, güzel bir yere koymuş. Kadın, kıza:

– Ey benim güzel kızım, şehzade seninle tanışmak istiyor. Aman ne olur, onunla hiç olmazsa bir kere görüş, demiş. Bunun üzerine kız:

– Ey valide, kendimi şehzadeye gösterebilmem için bazı şartlarım var, demiş. Şehzadenin annesi:

– Kızım şartların neyse söyle, yerine getirmeye çalışalım, demiş. Kız da:

– Altın bir köprü yaptırınız, etrafını da gerçek güllerle donatınız. Şehzade, tahtını köprü'nün başına kurup orada otursun, sonra ben oraya giderim. Beni orada görsün, demiş.

Kadın konaktan ayrılıp sarayına gelmiş:

– Aman oğlum, kız çok imkânsız şeyler istedi. Bir altın köprü yaptıracakmışız, etrafını halis güllerle donatacakmışız. Sen köprünün bir ucunda tahtına oturacakmışsın. Sultan’ımız da bu şartla gelip seninle görüşecekmiş. Gücün yetiyorsa bunları yerine getir, demiş.

Şehzade, Hanım Sultan’ın bu isteklerini yerine getirmek için harekete geçmiş. Babasının yardımına başvurarak kızın istediği şekilde bir altın köprü inşa ettirmiş. Etrafına halis güller diktirmiş. Köprünün karşı tarafına tahtını yerleştirip kıza haber göndermiş.

Sultan Hanım, giyinip kuşanmış; yanındaki hizmetçilerle birlikte köprünün başına gelmiş. Etraftaki gülleri koklarken yüzüne bir gülün dikenini batmış. Kız zaten bahane arıyormuş, canı yanınca hızlıca geri dönüp konağa doğru yürümüş. Şehzade, Sultan’ın geri döndüğünü görünce, anasına:

– Aman anneciğim, Sultan Hanım geri dönüp gidiyor. Ne olur yanıma gelmeyişinin sebebini öğren, diye yalvarmış. Annesi hızlıca kıza yetişip:

– Ey kızım niçin şehzadenin yanına gitmedin, diye sormuş.

Kız:

– Ey valide, yüzüme gül dikenini battı, köprü de sizin olsun şehzade de, demiş.

Kadın:

– Kızım, ne yapalım, en ufak şeyi bahane ediyorsun, bize türlü türlü oyunlar ediyorsun, demiş.

Kız:

– Şimdi de yeni bir altın köprü isterim. Bir tarafında altın şamdan, diğer tarafında gümüş şamdanlar koyunuz. Şehzade köprünün öbür ucunda kazılmış bir mezar içinde beni bekleyecek. Sonra ben onun başının ucuna giderim, demiş.

Şehzadenin annesi hiddetle kalkıp saraya gelmiş:

– Ey oğlum, kızın yüzüne gül dikenini batmış, canı yanınca çekip gitmiş. Şimdi de bu köprüye benzer bir köprü daha istiyor. Köprünün bir yanında altın şamdan, diğer yanında gümüş şamdanlar olacak. Daha kötüsü köprünün öbür ucunda kazılacak bir mezara uzanacaksın. Kız da gelip başının ucunda duracak, ancak bu şartlarla onu görebileceksin, demiş.

Şehzade, kızın dediği şekilde bir köprü yaptırıp diğer ucuna bir mezar kazdırmış. Kendisi de mezara uzanmış ve beklemeye başlamış. Biz gelelim kıza.

Sultan Hanım; konaktaki eşyalarını gemiye yükletmiş, gemiyi havuzdan çıkarıp hazır bekletmiş. Oradan altın köprünün yanına gelmiş, şehzadenin baş ucuna dikilmiş. Ona:

– İşte gemi, işte İstanbul, pupa yelken, deyip hızlıca oradan uzaklaşmış ve gemiye binip yola çıkmış. Şehzade mezardan çıkıp bakmış ki Sultan Hanım gemiye binip limandan ayrılıyor. Durumu hemen anlamış. Çünkü bu kız bir zamanlar onun İstanbul’da görüp sonra yüzüne bile bakmadan Yemen’e geri döndüğü kızın ta kendisiymiş. Hemen annesinin yanına giderek:

– Aman anneciğim bütün kabahat bende. Her şeyi ben kendi kendime ettim. Bu kıza İstanbul’da hiç değer vermedim. Onu küçümsedim. Gururunu çok kırmış olmalıyım ki benden intikam alıyor. Ne olur anneciğim izin verin de onun peşinden gideyim, diye yalvarmış. Annesi de:

– Oğlum, izin için babana gitmelisin, demiş. Şehzade babasının huzuruna çıkarak, elini öpmüş ve meramını arz etmiş:

– Ey aziz babacığım, bendenize ruhsat verirseniz dışarıya gideceğim, demiş. Babası da:

– Sen nasıl istersen, oğlum, deyip izin vermiş. Şehzade annesinin elini öpmüş, onunla da vedalaşıp hemen bir gemi hazırlatarak yola çıkmış. Günlerce yol aldıktan sonra kızın bulunduğu saraya gelmiş. Sultan Hanım da hizmetçileriyle birlikte şehzadeyi karşılamış. Şehzade:

– Ey sultanım bana yazık değil midir, başıma bunca işler getirdin, diye sormuş.

Sultan kızı:

– Ey şehzadem her şeyin bir bedeli var, siz bana ettiğınızı unuttunuz mu? Geminizle geldiniz, sonra arkanızı dönüp gittiniz, beni küçümsediniz, kalbimi kırdınız. Bu Allah'tan reva mıdır, diye cevap vermiş.

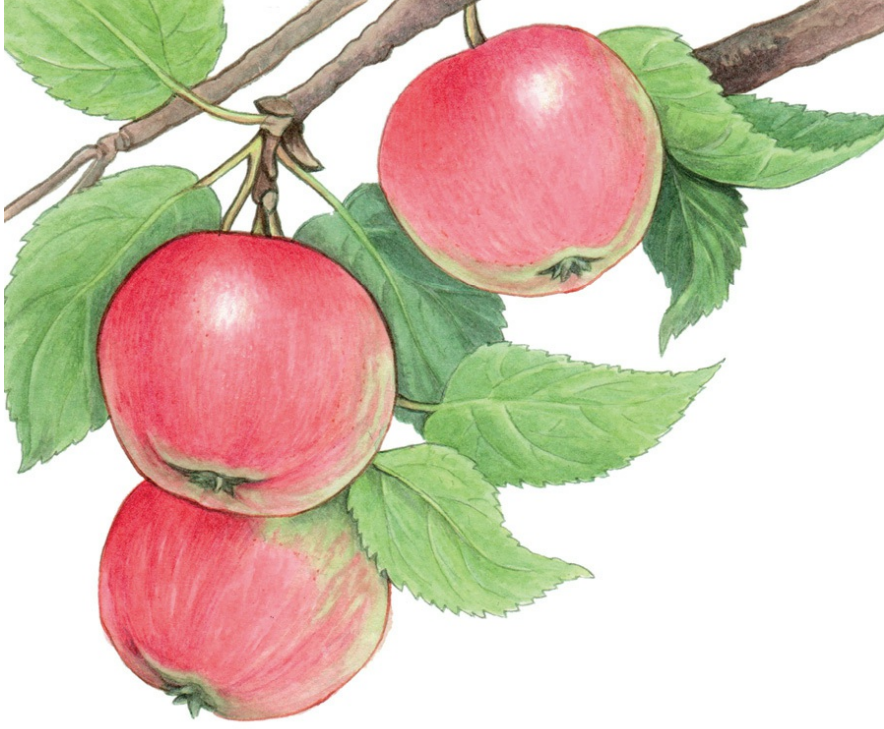
Şehzade:

– Aman sultanım beni affeyle, kusuruma bakmayasın, demiş.

Şehzade ile Sultan, barışmışlar. Aile büyüklerinin izniyle düğün yapıp evlenmişler. Mutlu bir hayat sürmüşler.

ZÜMRÜDÜANKA

Evvel zaman içinde bir padişahın has bahçesinde bir elma ağacı varmış. Bu ağaç, senede bir kere yalnızca üç elma verirmiş. Elmalar olgunlaşınca bir gece yarısında yedi başlı bir dev gelip bu elmaları koparıp gidermiş. Hiçbirisini yemek padişaha kısmet olmazmış.

Bu padişahın üç erkek evladı varmış. Bir gün büyük oğlu gelip babasının huzurunda saygıyla durmuş.

Padişah:

– Ne istersin oğlum, diye sormuş.

Büyük oğlu:

– Eğer müsaade buyurursanız ben elma ağacını bu gece bekleyeceğim. O devı öldürüp elmaları koparacağım, demiş.

Padişah da:

– Oğlum, pek âlâ söylersin ama o dev sakın sana zarar vermesin, demiş. Şehzade çok kararlıymış. Babasını ikna edip eline bir yay ve ok alarak doğru bahçeye gelmiş, bir yere gizlenmiş. Gece yarısında bir gürültü, bir inilti duyulmuş, yer-gök siyah duman içinde kalmış. Bir süre sonra dumanlar içinde, yedi başlı büyük bir dev görünüp doğru ağacın yanına gelmiş. Şehzade, devı görünce aklı başından gitmiş ve feryat ederek saraya kaçmış. Dev de elmaları koparıp gitmiş. Sabah olunca padişah şehzadeyi huzuruna çağırıp sormuş:

– Oğlum, nasıl ettin, devı öldürüp elmaları getirebildin mi?

Şehzade:

– Padişahım canımı zor kurtarabildim. Bu, öyle bir dev ki görenin aklı başından gider, demiş.

Ertesi sene, ortanca şehzade doğruca babasının huzuruna gelmiş:

– Babacığım büyük kardeşim devin hakkından gelemedi, yüksek müsaadeniz olursa bu sefer de ben gideyim. O devı yeneyim, elmalarımızı alıp geleyim, demiş. Padişah da:

– Büyük kardeşin devı haklayamadı, sen nasıl yapacaksın, diye cevap vermiş. Ortanca şehzade:

– Onun kolayını ben biliyorum, diyerek fazlaca ısrar etmiş. Babası da hatırını kırmayıp izin vermiş.

Şehzade de eline bir ok alarak doğruca bahçeye girip bir yere gizlenmiş. Gecenin yarısına doğru bir gürültü, bir iniltiyle birlikte yer-gök simsiyah dumana bürünmüş. Bir süre sonra dumanlar içinden bir büyük dev çıkıp ağacın yanına gelmiş. Şehzade, dev görünce korkup eli ayağı titremeye başlamış ve hemen saraya kaçıp canını zor kurtarmış. Dev yine elmaları koparıp gitmiş. O sene de dev dilediğini elde etmiş, kimse ona bir şey yapamamış.

Üçüncü sene yine elmalar olgunlaşmış, bu sefer küçük şehzade doğru babasının huzuruna çıkmış:

– Babacığım, yüksek müsaadenizle bu defa ben gideyim, demiş. Padişah:

– Kardeşlerin dev öldüremedi, sen gidip nasıl yapacaksın, demiş. Küçük kardeş, fazlaca yalvarıp rica edince babasından izin alabilmiş ve doğru odasına gelmiş. Kur'an-ı Kerim'i açıp güzel güzel okumaya başlamış, dualar etmiş. Sonra yay ve zehirli bir ok alıp doğruca bahçeye gitmiş.

Vakit tam gece yarısına gelince yine bir gürültü, bir inilti olmuş ve yer-gök siyah duman içinde kalmış. Bir süre sonra yine dumanlar içinde yedi başlı kocaman dev görünerek ağaca doğru geliyormuş. Şehzade bütün cesaretini toplayarak yayını germiş: “Ya Allah!” deyip ejderhanın bir başına nişan almış ve okunu fırlatmış. Ok, ejderhanın başına saplanmış. Ejderha bir nara koparmış ki bütün yerler, gökler güm güm inlemiş. Ejderha yaralı hâliyle oradan uzaklaşmaya başlamış. Şehzade hemen elmaları koparıp doğruca saraya gelmiş:

– Padişahım, ejderhayı vurdum ve elmaları koparıp getirdim, demiş. Padişah da ziyadesiyle memnun olmuş:

– Aferin oğlum, pek cesaretliyimisin, demiş. Şehzade saygıda kusur etmeyerek:

– Efendim müsaadeniz olur ise bu ejderhanın peşinden gideceğim ve vücudunu dünya yüzünden kaldıracam, demiş. Padişah:

– Gel gitme oğul, bu ejderhanın sana bir zararı dokunur, dediyse de asla kâr etmemiş. Sabah olunca şehzade iki ağabeyini de alıp kan izlerini takip ederek ejderhanın peşinden gitmişler. Birkaç gün sonra bir kuyunun ağzına gelmişler. Burada kan izi görmüşler. Kuyunun ağzında bir büyük taş varmış. İki ağabey ne kadar uğraşımlarsa da taşı yerinden oynatamamışlar. Küçük şehzade taşı bir serçe parmağı ile tutarak kaldırıp bir dağa doğru fırlatmış. Ağabeyler bunu böyle görünce çok şaşırılmışlar. Küçük şehzade, ağabeylerine:

– Kuyuya ben ineyim ve ejderhayı öldüreyim, demiş. Büyük ağabey:

– Yaşça ben büyüğüm, ben dururken sizlere düşmez, demiş. Diğer kardeşler buna razı olmuşlar. Nihayet büyük ağabey, beline bir ip bağlamış, diğer kardeşleri onu kuyuya sarkıtmışlar. Şehzade kuyunun içine iner inmez çılgık atarak:

– Aman yandım, beni yukarıya çekin, demiş. Hemen onu yukarıya çekmişler. Sonra ortanca kardeşin beline ipi bağlayıp onu kuyuya sarkıtmışlar. Ortanca kardeş aşağı doğru inerken o da çılgık atmış:

– Aman, dondum çekin beni, diye bağırmış. Hemen onu da yukarıya çekmişler. Sıra en küçük kardeşe gelmiş. O da ağabeylerine dönerek:

– Beni yavaş yavaş kuyunun dibine sarkıtın. Ben ‘Aman yandım!’ dersem de indirmeye devam edin. ‘Üşüdüm!’ dersem de indirmeye devam edin, demiş. Ağabeyleri de: “Olur.” demişler. Şehzadenin beline ipi bağlayıp kuyuya sarkıtmışlar. Şehzade ‘Aman yandım!’ dedikçe ipi koyuvermişler. ‘Aman üşüdüm!’ dedikçe sarkıtmaya devam etmişler. Böylece şehzade kuyunun dibine inmiş. Belindeki ipi çözerek ileriye doğru yürüyüp bir odaya varmış. İçeriye girip bir de bakmış ki bir kız oturmuş gergef işliyor. O odayı geçip diğer bir odadan içeri girmiş. Orada da bir kız oturmuş gergef işliyor. Diğer bir odaya gelmiş, içeriye girmiş. Orada da bir başka kız varmış. Şehzade:

– Ey kız, in misin cin misin, demiş. Kız da:

– Ben ne inim, ne cinim. Sizin gibi bir insan evladım. Aman yiğidim, sen nasıl geldin buraya?

Zira bu kuyuda bir dev var, seni duyar aman vermeyip öldürür, demiş. Şehzade:

– Sultanım, buraya onu öldürmek için geldim. Bu devin odası hangisi ise bana göster, demiş. Kız da devin olduğu odayı göstermiş.

Şehzade, devin oturduğu odaya girer girmez bakmış ki ne görsün? Minare yüksekliğinde, zebella bir dev, görenin aklı başından gidermiş. Bu dev şehzadeyi görünce birden bir batman gürzünü eline alıp öyle bir nara vurmuş ki yer gök güm güm inlemiş.

Dev, şehzadenin üzerine gürzünü fırlatınca şehzade kendini siper etmiş. Devlin hamlesinden sonra şehzade “Ya Allah!” deyip kılıcı, devlin başına indirmiş. Dev yere serilip oracıkta can vermiş.

Şehzade, doğruca kızların yanına gelmiş. Üç kızı ve yükte hafif pahada ağır elmas, mücevher, yakut gibi kıymetli ne kadar eşya var ise hepsini alıp kuyunun dibine gelmişler. Şehzade yukarıdaki ağabeylerine seslenip ipi uzatmalarını istemiş. İki kızı yukarı çekip kuyudan çıkarmışlar. Üçüncü kız, şehzadeye:

– Şehzadem, evvela sen çık yukarıya, sonra ben çıkarım. Zira kardeşlerin yukarıda beni görünce haset edip sonra ipi keser, seni kuyuda bırakırlar, demiş. Fakat şehzade kızın sözüne kulak vermemiş:

– Yok, önce seni yukarıya gönderip sonra kendim çıkarım, demiş. Kız da:

– Şehzadem saçımdan üç tel vereyim sana, şayet ipi keserler de aşağıya düşersen bu saç tellerini birbirine vurursun. Kuyunun dibinde biri ak biri kara iki koyun belirecek. Eğer sen ak koyunun üzerine düşersen dünya yüzüne çıkarsın. Kara koyunun üzerine düşersen yedi kat yerin dibine inersin, demiş. Şehzade kızdan saç tellerini alıp cebine koymuş. Üçüncü kızı da kuyudan çıkarmışlar.

Ağabeyleri, küçük kardeşlerini, kendilerinden daha cesur ve yetenekli olduğu için kıskanmışlar. Şehzadeyi yukarıya çekerlerken tam kuyunun ağzına gelince büyük kardeşi ipi tutmuş, ortanca kardeşi kesivermiş. Şehzade aşağıya doğru düşmeye başlamış. Dibe tam düşeceği sırada cebinden çıkardığı saç tellerini birbirine vurmuş. Aşağıda biri ak, biri kara koyun peyda olmuş. Şehzade ne yazık ki kara koyunun üstüne düşmüş ve yedi kat yerin dibine inivermiş.

Şehzade burada kaladursun, biz gelelim diğerlerine.

Ağabeyler üç kızı alıp doğruca saraya gelmişler. Padişahın huzuruna çıkıp:

– Ey babamız, bizim kardeşimizi kuyuda dev öldürdü, sonra biz bu kızları alıp geldik, demişler. Babaları, bu haberi duyunca gözlerinden kanlı yaşlar sicim sicim akıvermiş. Günlerce şehzadenin yas ve matemiyle kendinden geçmiş.

Bunlar burada kaladursun biz dönelim şehzadenin durumuna.

Yedi kat yerin dibine inen şehzade, bakmış ki bambaşka bir dünya! Bir müddet yürüyüp bir şehre gelmiş, vakit de geceymiş. Bir evin kapısını çalmış. Bir kocakarı kapıyı açmış:

– Anacığım beni bu gece misafir alır mısın, demiş. Yaşlı kadın da:

– Ah oğlum, benim yatacak yerim yok, seni nasıl misafir edeyim, demiş. Şehzade hemen cebinden bir avuç altın çıkarıp kadına vermiş. Kadın:

– Gel oğlum, sana bir yer bulurum, deyip onu içeriye almış. Merdivenden yukarıya çıkmışlar. Bir adaya gelip oturmuşlar. Şehzade çok susadığı için:

– Anacığım, bana biraz su verir misin, demiş. Yaşlı kadın, dolaba gidip testiden oldukça bayat ve içinde kurtçuklar bulunan suyu bardağa doldurarak şehzadeye vermiş. Şehzade tiksiniş suyu içmemiş. Kadına:

– Anacığım bu nasıl su böyle, diye sormuş. Yaşlı nine:

– Oğlum biz her gün bu suyu içmek zorundayız. Zira bu memlekette, bir ejderha gelip suyumuzu kesiyor ve her yıl ona mecburen yemesi için bir kız veriliyor. Ejderha bu kızı yerken suyu açık bırakıyor, herkes ne kadar testisi varsa doldurmaya çalışıyor. Biz de kavga döğüş, ancak birer testi su alabiliyoruz. Sonra su kesiliyor, yılda bir kere aldığımız suyla idare etmeye çalışıyoruz. Kısacası burada büyük bir su sıkıntısı var. Bu suyu almamızın üstünden tam bir sene geçti. Yarın padişahın kızına sıra geldi. Onu ejderhaya verip suya kavuşacağız. Eğer kız ejderhaya verilmezse hepimiz susuzluktan kırılırız, demiş.

Şehzade olanları duyunca bir süre düşünmüş. Sabah olunca evden çıkıp doğru, çeşmenin yanına gelmiş. Bir de ne görsün! Büyük bir kalabalık ve herkesin elinde bir testi var. Yan tarafta da padişahın al elbiseler giymiş kızı duruyormuş. Kızın yanındaki hizmetçiler hızlıca oradan uzaklaşınca

kız ağlamaya başlamış. Şehzade, kızı bu durumda görünce çok üzölmüş. Ejderhanın gelmesi de yakınmış. Şehzade doğruca kızın yanına gitmiş:

– Sultanım, sakın korkma, arkamda dur ve yanımdan hiç ayrılma, demiş. Yayını gerip kızın önüne geçmiş. Herkes o an büyük bir sessizliğe bürünmüş.

Bir müddet sonra batı yönünden yedi başlı bir ejderha tozu dumana katarak görünmüş. Ağzından ve burnundan ateş saçarak bir gümbürtü ile yaklaşmış. Karşısında iki kişi görünce: “Vay, benim kismetim bir iken iki olmuş!” demiş. Yarım saatlik yoldan soluyup bunları çekmeye başlamış. Şehzade ayaklarını yere sağlamca basıp durmuş. Ejderha nefesini içine öyle çekmiş, öyle çekmiş ki eğer karşısındaki bir dağ olsaymış dağ savrulup ağzına doluşurmuş. Ne kadar kuvvetli çektiyse de fayda etmemiş.

O sırada şehzade ayaklarını daha kuvvetlice yere direyip ejderhanın ağzını gözetmiş ve “Bismillah!” diyerek nişan alıp bir ok fırlatmış. Ok bir kurşun gibi ejderhanın ağzından girip ensesinden çıkmış. Ejderha kötü kötü haykırmış, birden kendini kaldırıp yere vurmuş ve toprak harman gibi göğsü savrulmuş. Oracıkta çırpına çırpına can vermiş.

Şehzadenin arkasına saklanan padişah kızı o an baş parmağını kana değdirmiş. Fark ettirmeden şehzadenin arkasına dokunarak: “Maşallah, yiğidim, aşk olsun!” diye sırtını sıvazlamış. Sonra sevinçle oradan ayrılarak doğru saraya gelmiş. Padişah, kızını görünce onu azarlamış:

- Neden döndün? Şimdi senin yaşadığını duyarlarsa gelip bana zarar verirler, diye bağırması. Kız olanları babasına anlatmaya başlamış:
- Efendim ben kaçmadım, oraya bir yiğit geldi, ejderhayı yere serdi, ben de kurtuldum. Sonra çıkıp geldim. İnanmazsan dağa gidip ejderhanın leşini görürsün, demiş.
- Padişah hemen kalkıp doğru ejderhanın olduğu yere gelmiş. Bakmış ki öyle zebella bir dev ki görenin aklını başından alırmış. Kimse korkudan hayvanın yanına yaklaşmıyor, onu herkes uzaktan seyrediyormuş.
- Padişah tekrar kalkıp saraya dönmüş. Kızına: “O yiğidi görsen tanır mısın?” demiş. Kız: “Benim nişanım var, onun sırtına kanlı elimi bastım, arkadan bakarsam tanırım.” demiş. Hemen tellallara haber verilmiş, bütün memlekette bir yaşından yetmiş yaşına kadar, herkesin sarayın önünden, sırayla geçmesi emredilmiş.
- Biz şehzadeye dönelim: Ejderhayı öldürdükten sonra misafir olduğu yaşlı kadının evine dönmüş. Yaşlı kadın, şehzadeye: “Ey oğlum bugün padişah ferman buyurmuş ki bir yaşından yetmiş yaşına kadar herkes benim sarayımın önünden geçecek. Sen ne durursun, haydi sen de sarayın önünden geç.” demiş.

Şehzade, evden çıkıp sarayın önüne gelmiş, tam sarayın önünden geçerken kız pencereden bunu görüp tanımış. Nöbetçiler de kızın işaretini fark edince genci tutup saraya, padişahın huzuruna getirmişler.

Padişah bu yiğidi görüp: “Oğlum ejderhayı sen mi öldürdün?” diye sormuş. Şehzade: “Evet padişahım, kulunuz öldürdü.” demiş. Padişahın kızı da o an şehzadenin sırtındaki kan izini babasına gösterince kimsenin şüphesi kalmamış. Padişah: “Oğlum dile benden ne dilersen.” deyince şehzade: “Efendim sağlığınıza dilerim.” demiş.

Padişah teklifi tekrarlamış, şehzade yine aynı cevabı vermiş. Padişah bu sefer: “Oğlum benim sağlığımdan sana bir fayda yok, dile benden ne dilersen!” diyince şehzade: “Padişahım bana üç gün mühlet verin de karar vereyim, o zaman cevabımı bildiririm.” demiş.

Nihayet kalkıp oradan yaşlı kadının evine gelmiş. Evde otururken bir gün canı sıkılıp yayını ve okunu alarak dağa çıkmış. Yaz mevsimi olduğu için şehzade çabuk yorulup bir ağacın dibinde uykuya dalmış. Meğerse o ağacın üzerinde Zümrüdüanka kuşunun yavruları varmış. Her sene bu yavrulara büyük bir yılan musallat oluyor ve yavruları yiyip gidiyormuş. Sözüünü ettiğimiz yılanın gelme vakti de o güne rastlamış.

Şehzade uykudayken yılan gelip ağaca sarılarak yukarı çıkmaya başlamış. Yavrulara yaklaşıncı tüm yavrular can havliyle bağırmaya başlamışlar. O an şehzade bu gürültüye uyanmış, yerinden fırlayıp ağaca bakmış ki ne görsün! Kocaman bir yılan! Hemen yayını gerip “Ya Allah!” diyerek okunu fırlatmış ve yılanı tam ortasından ağaca mıhlamış. Yılanın başı ile kuyruğu aşağıya sarkmış ve öylece kalakalmış.

Şehzade, tekrar uzanıp uyumaya devam etmiş. Bir süre sonra, Zümrüdüanka kuşu yavrularının yanına dönüp yukarıdan bakınca şehzadeyi görmüş: “Vay, benim yavrularımı meğerse bu öldürüyormuş!” deyip yukarıdan kurşun gibi şehzadenin üzerine atılacakken yavruları dile gelmiş: “Anne, anne bu yatan yiğit kurtardı bizi, ağaca dönüp bir bak!” diye bağırılmışlar.

Zümrüdüanka kuşu yavrularının söylediklerini duyunca ağacın gövdesine bakmış ki kocaman bir yılan okla ağaca çivilenmiş. Bunu gözleriyle görünce sevinip şehzadenin yanına inmiş. Onu uyandırmaya kıyamayıp kanadının birini açarak gölge yapmış.

Bir süre sonra şehzade uyanmış ve üzerinde bir çadır var sanmış. Kuş onun uyandığını görünce yavaşça kanadını çekmiş. Sonra dile gelip: “Yiğidim dile benden ne dilersen!” diye üç kere tekrar etmiş. Şehzade: “Senden beni dünya yüzüne çıkarmanı isterim.” demiş.

Zümrüdüanka kuşu da: “Yiğidim, bu biraz zor bir iştir ama sen benim yavrularımı düşmandan kurtardın. Güzel hatırın için ben de bu canı senin uğruna feda ederim. Fakat senden kırk adet koyun ve kırk adet boş tulum istiyorum. Tulumlara su dolduracaksın. Ben yol boyunca “gak” deyince et, “guk” deyince de su vereceksin. Ben de seni ancak bu yolla dünya yüzüne çıkarabileceğim.” demiş.

Şehzade doğruca padişahın huzuruna gelerek: “Efendim, sizden kırk koyun ile kırk tulum su isterim.” demiş. Padişah da emredip kırk koyun ile kırk tulum su hazırlatmış ve bunları Zümrüdüanka kuşunun bulunduğu yere getirmişler. Koyunları kuşun bir kanadına, içecekleri diğer kanadına yüklemişler. Şehzade de sırt kısmına oturmuş. Kuş havalandırarak yolculuk başlamış.

Kuşun tembihi üzerine yolda “gak” dedikçe et, “guk” dedikçe içecek vermiş. Bunlar böyle günlerce hatta aylarca yola devam ederken bir gün et tükenmiş. Kuş bir kere “gak” demiş, verecek bir şey yok, bir daha “gak” demiş, yine bir şey yok. Son bir kere “gak” demiş. Şehzade bakmış durum kötü, mecburen baldırını kesip kuşa vermiş. Kuş eti alıp bakmış ki bu insan eti, bunu yutmayıp ağzında saklamış. Nihayet yolculuk bitmiş.

Kuş: “İşte yiğidim, seni dünya yüzüne çıkardım, haydi sen çekip git ben sonra gideyim.” demiş. Şehzade yürüyemeyeceğinin bildiğinden: “Hayır, önce sen git.” demiş. Kuş o an ağzında sakladığı eti ağzından çıkarıp şehzadenin baldırına bastırmış, baldırı sapasağlam olmuş.

Şehzade! “Allah’a ısmarladık!” diyerek kuştan ayrılmış. Memleketine gelince doğruca bir kasap dükkânından bir deri alıp başına geçirmiş. Böylece kendini Keloğlan’a benzetmiş. Yoluna devam ederken yolda bir çobana rastlamış. Çobana, elbiselerini kendi elbiseleriyle değişmesini teklif etmiş, çoban bunu kabul etmiş. Şehzade oradan doğruca babasının bahçesinin bahçıvanbaşısına gidip demiş ki: “Aman bahçıvanbaşı beni yanına çırak alır mısın?” Bahçıvan her ne kadar “Olmaz!” demişse de şehzadenin aşırı ısrarı üzerine kabul etmek zorunda kalmış.

Birkaç gün sonra bahçıvanbaşı bir demet gül toplayıp dışarıya çıkacakmış. O sırada: “Oğlum, ben dışarıya gidiyorum, bahçeyi iyice gözetesin.” deyip gitmiş.

Şehzade bunu fırsat bilerek kuyu dibindeki kızın kendisine verdiği saç tellerini birbirine vurmuş. Hemen bir zenci belirivermiş ve ona: “Emreyle şehzadem!” demiş.

Şehzade: “Senden bir al at ile bir kat al elbise ve bir takım silah isterim.” demiş.

Zenci: “Ferman efendimin!” deyip anında şehzadenin istediği şeyleri getirip ona vermiş.

Şehzade ata binip bahçenin içinde ne kadar ağaç ve çiçek varsa hepsini kırıp geçirdikten sonra elbiseleri ve atı zenciye teslim etmiş, gidip yerine oturmuş. Usta’sı gelip bakmış ki ne görsün! Bahçede sağlam bir şey kalmamış. Bizim “Keloğlan” ise bir köşede oturup ağlıyormuş. Hemen oğlanın üzerine hücum etmiş, kızlar da pencereden olanları gördüklerinden bahçıvanbaşını çağırıp:

– Sakın şu oğlana bir fiske vurmayasın, zira dışarıdan bir al atlı adam gelip bahçeyi alt üst etti. Oğlanın suçu yoktur, demişler.

Bahçıvanbaşı da çaresiz, bahçeyi düzene sokmaya başlamış. Bir zaman sonra, yine bahçıvanbaşı bir demet gül toplayıp çıkıyormuş. Keloğlan’a:

– Bahçeye iyi bakasın, diye sıkı tembihte bulunmuş.

Keloğlan yine eskisi gibi bahçenin içini iyice hurda hamur edip gelip köşesine oturmuş. Böylece kuyudan kurtardığı kızlara bir mesaj vermek istiyormuş. Kızlar, ondan biraz şüphelenmişler. Yine de emin olmadıklarından şehzadenin bir an önce dünya yüzüne çıkması için dua ediyorlarmış.

Bahçıvanbaşı gelip bakmış ki bahçe evvelkinden daha harap olmuş. Oğlanı dövmek için üzerine doğru hücum edince sultanlar onu çağırıp: “Sakın oğlanı dövmeyesin!” diye tembih etmişler.

Bir zaman sonra bahçıvanbaşı yine bir demet gül almış ve Keloğlan’a gayet sıkı tembih ederek gitmiş. Bizimki ise bahçeyi evvelkinden daha beter dağıtarak sağlam bir dal bile bırakmamış. Bahçıvanbaşı yine gelip bakmış ki bahçenin içinde sağlam bir şey kalmamış. Hemen Keloğlan’ı bahçeden dışarı atmış. Şehzade yani Keloğlan, başını alıp bir kuyumcu dükkânına gitmiş. Dükkân sahibine yalvarmış:

– Aman Usta, canım Usta, beni yanına çirak alır mısın?

Kuyumcu:

– Haydi oradan Keloğlan, ben seni ne yapayım

Bizimki:

– Aman Usta hiç olmazsa mangala kömür koyayım, diye yalvarmış. Kuyumcu da onu yanına almak zorunda kalmış.

Kızlar saraya geldikleri ilk gün padişah ve oğulları bir an önce düğün yapılması için harekete geçmişlermiş. Kızlar da buna razı olmayıp işi geciktirmek için:

– Her birimizin kırk gün yası var, demişlermiş.

Nihayetinde bu kırk günün otuz sekiz günü geçmiş, geriye iki gün kalmış. Kızlar da şehzadenin dünya yüzüne çıkıp çıkmadığından tam emin olamamışlar. Düğün tarihini geciktirmek için yeni bahaneler düşünmüşler ve her biri olmadık isteklerde bulunmuşlar. Biri:

– Altın gergef ve altın iğne isterim ki iğne kendi kendine nakış işlemeli, demiş. Biri:

– Altın tepsi üzerinde altın tavuk ve kırk adet piliç isterim. Bunlar canlı tavuklar gibi kırk altın arpayı yemeliler, demiş. Bir diğeri ise:

– Bir altın tepsi üzerinde altın tavşanı kovalayan altın tazi isterim, demiş.

Meğer kızların istedikleri şeyler, şehzadenin onları kurtardığı kuyuda varmış. Bunları şehzadeden başkasının alıp getiremeyeceğini biliyorlarmış. Eğer bu istedikleri yerine getirilirse şehzadenin dünya yüzüne çıktığından emin olacaktı.

Padişah, kızların bu isteklerini yerine getirmek için hemen ülkedeki kuyumcuları çağırıp istenilenlerin yapılmasını emretmiş. Kuyumcular da düşünüp taşınıp kırk gün zaman talep etmişler. Padişah bunu kabul etmiş ve:

– Kırk birinci günü getirmez iseniz elimden çekeceğiniz var, diyerek onları göndermiş. Kuyumcular dükkânlarına gelip kara kara düşünedursunlar biz gelelim Keloğlan’a.

Keloğlan Usta’sına:

– Usta bu kadar derin düşünüp endişelenmenin sebebi nedir, diye sormuş. Usta:

– Git başımdan Keloğlan, ben düşünmeyeyim de kim düşünsün, demiş.

Keloğlan:

– Aman Usta, canım Usta düşündüğün nedir, ne olur bana söyle, diye ısrar etmiş. Usta’sı:

– Hiçbir şey sorma, işimiz Mevla’ya kaldı! Zira padişahın oğulları üç kız getirmişler, her birisi bir şey istemiş. Ne yapacağız bilmem. Birisi altın gergef, birisi altın tavşan ve birisi altın tavuk istemiş. Bunların hepsi canlı olacak. Bunlar nasıl isteklerdir, hiç yapılabilir mi, diye sormuş.

Keloğlan:

– Aman Usta, bu olmayacak şey mi? Sen hiç üzülme, hemen bana bir kantar fındık ile bir kantar üzüm ve kırk kilo mum getir. Ben senin istediklerini kırk güne kadar tamamlayıp sana veririm, demiş. Usta’sı da, Keloğlan’ın canı fındık, üzüm istemiş, başımın gözümün sadakası olsun, diye bunları alıp

vermiş.

Keloğlan da bir odaya girip yanına kimseyi almamış. Kırk gün orada rahat rahat oturup dinlenmiş. Mumları yakarak fındık ve üzümü yemiş, huzurlu ve güzel günler geçirmiş. Kırkıncı gece olunca cebinden kuyudaki kızın ona verdiği saç tellerini çıkarıp birbirine vurmuş... Bir zenci belirmiş:

– Emreyle şehzadem, ne istersin, diye sormuş.

Şehzade:

– Kuyudaki mağarada bulunan altın gergefi, altın tavşanı, altın tazıyı ve altın tavuğu isterim, diye emretmiş. Zenci anında gidip istediklerini getirmiş. Sabah olunca Usta'sı gelip Keloğlan'a öylesine sormuş:

– Ne yaptın Keloğlan?

Keloğlan:

– Bana ne soruyorsun, dolabı aç da bak, demiş. Usta, hemen dolabı açıp bakmış. Padişahın istediği her şeyi karşısında görünce gözlerine inanamamış: “Aman oğlum!” deyip Keloğlan'ın boynuna sarılmış.

Nihayet bunları alıp doğru saraya gitmiş. Kızlar da bunları görünce şehzadenin dünya yüzüne çıktığını anlayıp Hüda'ya şükretmişler.

Usta'sı dükkâna gelir gelmez, Keloğlan:

– Usta, artık bana izin ver, ben gitmek istiyorum, demiş. Usta'sı her ne kadar razı olmadıysa da Keloğlan gitmekte kararlıymış. Usta'sı mecburen izin vermiş. Keloğlan oradan ayrılıp doğru bir terzi dükkânına gelmiş. Terziye:

– Usta beni yanına çirak olarak alır mısın, demiş. Terzi her ne kadar:

– Ben çirak istemem, haydi çek git, dediyse de Keloğlan'ın ısrarı üzerine mecburen onu yanına almış.

Kızlar, padişaha haber göndermişler:

– Makas ile kesilmemiş, iğne ile dikilmemiş ve fındık kabuğuna sıkıştırılmış bir kat elbise isteriz, demişler. Padişah bütün usta terzileri çağırtmış:

– Sizlerden makas kesmemiş, iğne dikmemiş bir kat elbise isterim ve fındık kabuğuna sığdırılmış olarak, demiş.

Terziler düşünüp taşınıp kırk gün zaman istemişler. Padişah da bunlara kırk gün süre vermiş:

– Eğer kırk birinci gün gelmezseniz ben yapacağımı biliyorum, deyip yol vermiş. Terziler dükkânlarına gelip hep birlikte ne yapabileceklerini konuşmaya başlamışlar. Bizim Keloğlan gelip:

– Aman Usta, canım Usta ne düşünüyorsun, demiş. Usta: “Haydi git Keloğlan, canımı sıkma!” dediyse de asla kâr etmemiş. Usta'sını zorlayınca o da çaresiz padişahın istediklerini söylemiş:

– Padişah Efendi'miz bizi saraya çağırıp bir kat elbise istedi. Öyle bir elbise ki makas ile kesilmemiş, iğne ile dikilmemiş ve fındık kabuğuna sığdırılmış olacak. Eğer bunu kırk gün içinde yapıp teslim edemezsek vay hâlimize, demiş.

Keloğlan:

– Aman Usta o da bir şey mi ki düşünüyorsun! Sen bana kırk kantar fındık ve kırk kantar üzüm ile kırk kilo mum getir. Kırk birinci gün ben sana istediğini yapar veririm, demiş. Usta'sı da:

– Oğlanın canı fındık üzüm istemiş, başımın gözümün sadakası olsun, deyip istediklerini alıp vermiş. Keloğlan da bunları alıp tek başına bir odaya çekilip oturmuş. Fındıkla üzümü yemeye başlamış. Kırk birinci gece olunca saç tellerini birbirine vurmuş. Zenci yine belirivermiş:

– Emreyle, şehzadem, ne istersin, demiş.

Şehzade:

– Mağarada bulunan fındık kabuğu içindeki elbiseyi isterim, demiş. Sonra zenci gidip şehzadenin istediğini getirmiş. Şehzade onu alıp dolaba gizlemiş. Sabah olunca Usta gelip öylesine:

– Keloğlan, ne yaptın, hani bakayım, diye sormuş. Keloğlan gayet rahat:

– Bana ne soruyorsun, dolaba bak, demiş. Usta da dolaba bakmış ve gözlerine inanamamış, Cihanda benzeri olmayan elbiseyi karşısında bulmuş. Hemen alıp saraya götürmüş, Padişaha teslim etmiş. Padişah, kızların son isteği de yerine gelince düğün kurulmasını emretmiş. O sırada düğün hazırlıklarına başlanmış. Âdet olduğu üzere büyük şehzade meydana çıkmış ve dünyada ne kadar insan var ise onu seyretmeğe gitmişler.

Terzi, Keloğlan’a:

– Haydi oğlum, padişahın büyük oğlu cirit oynayacak. Bugün seninle birlikte onu seyretmeye gidelim, demiş.

Keloğlan:

– Aman Usta siz gidin, benim başım kel. Kalabalıkta başıma bir şey vururlar, sonra düğünden bana ne, deyip dükkânda kalmış. Usta’sı gittikten bir süre sonra saç tellerini çıkarıp birbirine vurmuş. Zenci yine belirmiş:

– Emreyle şehzadem, demiş.

Şehzade:

– Senden bir at, bir takım güzel ok ve bir kat siyah elbise isterim, demiş. Der demez de zenci istediklerini getirip teslim etmiş. Bizimki elbiseyi giymiş, ata binip doğruca ok meydanına gitmiş. Bakmış ki şehzade cirit oynuyor. Keloğlan meydana girip şehzadenin ardına düşmüş. Fırsatını bulup onu kolundan yaralamış ve yere düşürmüş. Keloğlan, meydandan ayrılarak acele ile dükkâna geri dönmüş. Okla atı zenciye teslim edip dükkâna oturmuş. Usta gelip:

– Aman oğul, iyi ki sen gelmedin. Bir al atlı yiğit, padişahın oğlunu vurup yaraladı, demiş. Keloğlan da:

– Evet, Usta ben iyi ki sizinle gelmedim. Eğer olayı görseydim düşer bayılırdım, demiş.

İkinci gün olunca ortanca şehzade ata binip meydana çıkmış. Usta yine meydan yerine gitmiş, Keloğlan ise dükkânda kalmış. Bir süre sonra bizim şehzade yine saç tellerini birbirine vurmuş. Zenci yine aynı şekilde ortaya çıkmış. Şehzade bu defa bir takım ok ile bir sarı at istemiş ve isteği yerine getirilmiş. Şehzade ata binip cirit meydanına gitmiş. Bakmış ki ortanca kardeşi cirit oynuyor. Bir fırsatını kollamış, bu ağabeyini de bacağından yaralayıp attan yere düşürmüş. Yine hızlı davranmış, atla okları zenciye teslim etmiş ve dükkâna dönmüş. Bir süre sonra Usta’sı gelmiş:

– Aman oğlum, iyi ki bugün de gelmedin. Sarı atlı biri, padişahın ortanca oğlunu ayağından yaralayıp yere düşürdü, demiş.

Üçüncü gün ise cirit oynama sırası vezirin oğlundaymış. Usta yine çıkıp meydan yerine gitmiş. Bizim Keloğlan ise dükkânda kalmış. Son bir kez saç tellerini çıkarıp birbirine vurmuş. Zenci belirince bu sefer bir ok takımı ve beyaz bir at istemiş ve isteği anında yerine getirilmiş. Ata binip tekrar cirit meydanına gelmiş. Bakmış ki vezirin oğlu meydanda cirit oynuyor. Yine bir fırsatını kollayıp okunu fırlatmış ki vezirin oğlu atın sırtından yere düşmüş. Şehzade, bu sefer meydandan uzaklaşmamış, orada dolaşmaya devam etmiş. Askerler onu yakalayıp padişahın huzuruna getirmişler. Şehzade suskunluğunu bozarak konuşmaya başlamış:

– Ey devletli padişahım, kardeşlerim beni kuyunun içinde bıraktılar. Sen de bana acımazsan ben ne yaparım, demiş. Padişah, onu tanımış: “Vay oğlum!” diyerek boynuna sarılıp ağlamış. Oğluna:

– Ey oğlum, kardeşlerine ne ceza vermemi istersin, diye sormuş.

Şehzade:

– Ben Hüda’nın emrine razıyım fakat onlara birer konak verip saraydan uzaklaştırın. Kızlardan büyüğünü büyük kardeşime, ortancayı ortanca kardeşime verin. Küçük kızı da bana nikahlayın, demiş.

Padişah, şehzadenin isteklerini yerine getirmiş. Onlar muradına ermiş. Masal da burada sona ermiş. Vesselam.

TASA KUŞU

Ülkenin birinde Sülün Kız adlı bir kız varmış. Sülün Kız, kimseyi rahatsız etmez, kimseyi, incitmezmiş. Günün birinde, babasını kaybedince Sülün Kız'ı bir korku almış:

– Ne bir dağda yağmurumuz ne de bir bağda yaprağımız var, diye günlerce düşünmüş.

Anası, Sülün Kız'ın bu durumunu görünce:

– A kızım, demiş. Niye kara kara düşünüyorsun? Ben çuval dokurum, sen de gergef işlersin, gül gibi geçinip gideriz.

Bu söz üstüne Sülün Kız'ın korkusu gitmiş. Ana kız çalışmaya başlamışlar. Biriktirdikleriyle dağın üstünde bir bağ almışlar. Ama yine Sülün Kız'ın yüreğine korku düşmüş:

– Ya bağımızı sel alırsa, yel alırsa... Bütün emeğimiz suya gider. Yorulduğumuz yanımıza kâr kalır, diye söylenmiş.

Anası, Sülün Kız'ın korkusunu yüzünden anlamış:

– Yapma kızım, etme kızım! Yağmur yağmadan sele gitme. Ağzını hayra aç ki hayır gelsin. Yoksa

başını dertten kurtaramazsın, demiş.

Sülün Kız, bu korkuyu da yüreğinden atmış. Tekrar çalışmaya başlamışlar. Anası kızına öğütlerde bulunmuş. Çok diller dökmüş. Fakat Sülün Kız; korkusunu, tasasını bir türlü yenememiş.

Tasa Kuşu da Sülün Kız'ı gözlüyormuş. Kaşla göz arasında onu kanatları arasına alıvermiş.

Sülün Kız, gözünü açıp bakmış ki eşi benzeri olmayan bir bahçe!... Bir yanda kuşlar cıvıldıyor, bir yanda oluk oluk sular akıyormuş.

Sülün Kız:

– Ah, bin gözüm, bin kulağım olsa da bin bir kuş sesini birden dinlesem, demiş. Tasa çekmeye başlamış.

Sen misin yok yere tasaya düşen!...

O anda bütün kuşlar susmuş. O zaman Tasa Kuşu, yaprakların arasından seslenmiş ona:

– Avare kız! Tasa dediğin şey öyle olmaz, demiş.

Sülün Kız, bu duruma çok üzülmüş. Kimin yanına gittiyse kimse onunla konuşmamış. Sülün Kız'ın yüreğine öyle bir ateş düşmüş ki yanıp kül olmaya başlamış. Aman yaman derken kendine gelmiş:

– Ah, anamın aşını tuzlu tuzlu yeseydim! Ya evde otursaydım ya da bağda çalışsaydım. Fazlasını niçin istiyorsun, diye kendi kendine soruyormuş.

Derken bir de dönüp bakmış Tasa Kuşu, ağaçların arasından kanat vura vura geçip gidiyor.

O zaman, Sülün Kız'ın yüreğine su serpilmiş, rahat bir nefes almış. “Ooh!” demiş. Oh deyince ak saçlı bir dede ortaya çıkmış:

– Dile benden ne dilersen!... Güler yüz mü istersin, yoksa tatlı dil mi?... diye sormuş.

Sülün Kız:

– Güler yüz de isterim tatlı dil de... Hepsinden önce anamı isterim, demiş.

SÖZLÜK

âdet: Gelenek.

batman: İsim, eskimiş 7,692 kilogram olan ağırlık ölçü birimi.

billur: Kesme cam, kristal.

cihan: Dünya, âlem.

cirit: At koşturup birbirine değnek atarak takım hâlinde oynanan oyun, cirit oyunu. Bu oyunda atılan değnek.

derya: Deniz.

ejderha: Türlü biçimlerde tasarlanan korkunç bir masal canavarı, ejder, dragon

gürz: Silah olarak kullanılan ağır topuz..

haset etmek: Kıskançlık, çekememezlik.

Hüda: Allah.

hünkâr: Padişah.

kantar: Bir tartı aracı.

lala: Çocuğun bakım, eğitim ve öğretimiyle görevli kimse

makbul: Kabul edilen, uygun görülen, beğenilen

matem: Yas, keder, hüzn.

mıhlamak: Çivilemek, tutturmak, çakmak, öldürmek.

muhabbet: Sevgi.

muhafaza: Koruma.

musallat olmak: Bir kimse veya şeyin üzerine bıktıracak kadar düşen (kimse).

mühlet: Süre.

müsaade: İzin.

nam: Şan, şöhret, isim.

peyda olmak: Görünmek, belirlemek, ortaya çıkmak.

pupa yelken: Gemicilikte hareket emri ve işareti.

reva: Yakışır, yerinde, uygun.

sadaka: Yardıma muhtaç olanlara verilen para, mal vs.

safa: Gönül rahatlığı, rahatlık, kaygısız ve sakin olma.

sırma: Altın yaldızlı veya yaldızsız ince gümüş tel.

sicim sicim: İnce ip gibi, peş peşe, aralıksız.

şehzade: Padişah ve oğullarının erkek çocuklarına verilen ad.

hekim: Doktor, tabip.

tayfa: Gemide türlü işlerde çalıştırılan sefer işçisi.

tazı: Genellikle tavşan avında kullanılan, uzun bacaklı, çekik karınlı, çok çevik bir tür köpek.

tellal: Herhangi bir şeyi, olayı veya bir şeyin satılacağını halka duyurmak için çarşıda, pazarda yüksek sesle bağırarak kimse, çağırma.

tembih: Bir şeyin belli biçimde ve yolda yapılmasını söyleme, bunu üsteleyerek hatırlatma, uyarı, uyarma.

vezir: Osmanlılarda devletin bakanlık, valilik gibi yüksek görevlerinde bulunan ve paşa unvanını taşıyan kimse.

yaver: Yardımcı.

zebella: Halk ağzında, iri yarı kimse.

Zümrüdüanka: Masallarda adı geçen ve gerçekte var olmayan büyük bir kuş, Simurg.